

Anorexia nervosa i ASD: dlaczego cechy autystyczne powinny być uwzględniane w badaniach nad tDCS?

Klaudia Kister^{1,2}, Zuzanna Rząd², Wojciech Ziemichód^{1,2}, Agata Makarewicz¹, Hanna Karakuła-Juchnowicz¹

1. I Klinika Psychiatrii, Psychoterapii i Wczesnej Interwencji USK nr 1 w Lublinie
2. Szkoła Doktorska Uniwersytet Medyczny w Lublinie

Wstęp: Anorexia nervosa (AN) jest wielowymiarowym zaburzeniem odżywiania się. Choć różni się od zaburzeń ze spektrum autyzmu (ASD), częściowe nakładanie się mechanizmów neurobiologicznych sugeruje wspólne podłoże trudności poznawczych i społeczno-emocjonalnych. Szacuje się, że około 40% osób z AN wykazuje nasilone cechy autystyczne lub spełnia kryteria ASD.

Metody: Przeprowadzono narracyjno-systematyczny przegląd literatury z baz PubMed, Scopus i Web of Science (2011–2026). Wykorzystano słowa kluczowe: „anorexia nervosa”, „autism spectrum disorder”, „tDCS”, „DLPFC”. Uwzględniono badania empiryczne dotyczące mechanizmów neurobiologicznych i poznawczych AN i ASD oraz zastosowania tDCS. Analizowano badania kliniczne i obserwacyjne, koncentrując się na aktywności DLPFC i przedniej kory obręczy (ACC), funkcjach wykonawczych oraz efektach neuromodulacji.

Wyniki: W AN i ASD obserwuje się dysregulację sieci kontroli poznawczej (DLPFC–ACC), odpowiedzialnej za funkcje wykonawcze i elastyczność poznawczą. W ASD występuje mniej efektywna ich regulacja, co wiąże się z sztywnością poznawczą, trudnościami społecznymi i powtarzalnymi zachowaniami. tDCS, jako nieinwazyjna metoda neuromodulacji, najczęściej ukierunkowana jest na DLPFC i może poprawiać kontrolę poznawczą oraz elastyczność. Dotychczasowe badania nad zastosowaniem tDCS w AN nie uwzględniały cech autystycznych jako odrębnych wskaźników klinicznych.

Wnioski: Wspólne mechanizmy neurobiologiczne AN i ASD uzasadniają uwzględnianie cech autystycznych jako celu terapeutycznego. tDCS ukierunkowana na DLPFC może wpływać na objawy obu zaburzeń. Konieczne są dalsze badania nad personalizacją interwencji, oceną cech autystycznych oraz standaryzacją protokołów tDCS.

Słowa kluczowe: „anorexia nervosa”, „tDCS”, „autism spectrum disorder”